

En trygg och bra äldreomsorg

De äldre i Sverige har lagt grunden för vårt välfärdssamhälle och har rätt att känna trygghet inför ålderdomen. I ett Sverige där invånarna blir allt friskare, lever längre och får fler friska år ska alla äldre ha rätt till ett tryggt boende och en vardag med hög livskvalitet och självständighet. Tack vare en stark välfärd är medellivslängden idag hög och andelen som blir mer än 100 år ökar. Bara de kommande tio åren beräknas antalet äldre över 80 år öka med 40 procent. Det är en grupp som förtjänar en bra omsorg och goda levnadsvillkor.

Omsorgen om äldre har kraftfullt försämrats de senaste åren bland annat genom att andra partier sänkt skatterna, minskat det ekonomiska stödet till verksamheterna och gett fler vinstdrivande företag möjligheter att driva äldreomsorg. I äldrereformens spår har antalet platser på särskilt boende minskat år för år, och allt fler äldre bor hemma och har hemtjänst. Ibland sker det frivilligt, men många är vittnesmålen om att det är svårt att idag få rätt till en plats på äldreboende. Så ska det inte vara, rätten till plats på äldreboende behöver stärkas.

Rätt till ett tryggt boende

Många äldre i vår stad bor i otillgängliga lägenheter utan hiss. Många av dem är ensamstående och blir socialt isolerade. Vi vill göra en tillgänglighetsinventering av bostadsbeståndet, som visar vilka möjligheter som finns samt var förbättringar, såsom hissinstallation, behöver göras. Med den vetskapen kan vi planera för och möta de behov som finns i staden.

Stora effektiviseringskrav i den borgerliga budgeten har tvingat fram en mer restriktiv biståndsbedömning som gör att behoven hos de äldre inte tillgodoses. Andelen avslag på ansökningar till vård- och omsorgsboenden har ökat under året trots uttalade löften om det motsatta. För att tillgodose behovet av ett tryggt och tillgängligt boende med social gemenskap för äldre utan stora hälso- och sjukvårdsbehov kommer stadens arbete med att bygga ut antalet seniorboenden att fortsätta. Målet är att tillförsäkra den enskilde ett tryggt boende oavsett var man bor i staden. Äldrenämnden ska utreda behovet av seniorbostäder med målsättningen att kunna införa en seniorbostadsbostadsgaranti för alla över 65 år senast år 2030.

Stadens boendeplan ska ligga till grund för efterföljande års markanvisningar med en målsättning till år 2040 på minst 12 000 bostäder för äldre, varav 5000 seniorbostäder, 2 400 vård- och omsorgsbostäder och 5 000 hyresrätter som är tillgänglighetsanpassade för äldre i ordinarie bestånd.

Förbättra äldres hälsa och välmående

Många äldre lider av ensamhet och social isolering, vilket staden behöver arbeta för att motverka. Att vara ofrivilligt ensam är inte bara besvärligt eller till och med fruktansvärt för den enskilde, det kan också leda till fysiska och psykiska följsjukdomar för den drabbade. Och vice versa, fysiska sjukdomar och psykisk ohälsa kan leda till ofrivillig ensamhet. Det saknas en övergripande styrning och samordning av stadens förebyggande och uppsökande verksamhet. Äldreomsorgen måste ges förutsättningar att tillgodose de äldres sociala behov, oavsett om det är i den enskildes eget hem eller på ett särskilt boende. Därför ska alla

stadsdelsnämnder ha ett systematiskt förebyggande och uppsökande arbete för att säkerställa att rätt målgrupp nås och att verksamheten motsvarar de individuella behoven.

Måltiden för den äldre ska vara en lustfylld upplevelse. Under några år har de blågröna avsatt pengar till Matlyftet, med målet att ge äldre bättre måltidsupplevelser och att motverka ofrivillig ensamhet. Vi vill istället satsa på att utse måltidsombud inom varje enhet inom hemtjänsten och på särskilda boenden för att verka mer långsiktigt. Dietisterna ska, tillsammans med måltidsombuden, kompetensutveckla omsorgspersonalen i kostfrågor. Denna eskaleringsmetod har en långsiktig effekt i verksamheterna (4 mnkr)

Vi kan utveckla förenklad biståndsbedömning för att ge äldre serviceinsatser och satsar därför på uppstart av förenklat beslutsfattande inom hemtjänsten för att äldre ska få större inflytande (13 mnkr)

För att utskrivningen från slutenvården ska fungera och ingen ska falla mellan stolarna satsar vi på tryggt mottagande och fler korttidsplatser (29 mnkr). Ingen ska vara kvar på sjukhus längre än nödvändigt och ingen ska komma hem till sin bostad utan att få den hjälp som krävs hemma.

Trygg personal ger trygga äldre

Om du frågar den äldre vad som är viktigast för kvaliteten så hamnar personalen högst. Trygga heltidsanställningar, med möjlighet att stanna hemma när man börjar bli sjuk, rimliga arbetsscheman, fler kollegor och en ökad grundbemanning som ger tid för de äldre behövs nu mer än någonsin. Beslut som fattats år 2019 och år 2020 har dessvärre ofta gått i motsatt riktning. Den borgerliga budgeten för år 2021 saknar helt konkreta förslag för att öka andelen fasta anställningar och minska visstidsanställningarna.

Under 1980-talet hade personalen inom hemtjänsten fyra boende per pass. Idag kan motsvarande siffra ofta vara tolv boende per pass. (Kommunal menar att så många som 25 personer kan besöka en hemtjänstmottagare på en 14-dagarsperiod) Det innebär inte enbart att personalen sliter ut sig, utan bidrar också till en stor otrygghet hos den enskilde. Den enskilde förtjänar att veta vem det är som kliver över hemmets tröskel.

Under pandemin har smittan varit större på boenden med högre andel timanställda och information om bland annat ändrade rutiner har visat sig vara svår att få ut till den personalen. De har gått mellan boenden och avdelningar, eftersom de arbetar från dag till dag där det behövs.

För att vi ska klara kompetensförsörjningen och bidra till att framförallt kvinnor kan försörja sig ett helt arbetsliv behöver vi skapa hållbara förutsättningar för att arbeta inom äldreomsorgen. Chefer inom äldreomsorgen har inte sällan ansvar för 50 medarbetare, vilket är ohållbart. Vi vill arbeta för ett mer närvarande ledarskap med max 25 medarbetare per chef.

Tryggare anställningar för personalen gör att man vågar anmäla missförhållanden i verksamheten. Man har också helt andra möjligheter att stanna hemma när man är sjuk, något

som under året varit extra viktigt. Arbetar man som timanställd kan man inte vara för besvärlig, för då riskerar man att inte bli inringd igen.

Den skrivning som finns i den grönbå budgeten är följande: ”Medarbetare med ofrivillig deltid som anmäler önskemål om högre sysselsättningsgrad ska erbjudas det när möjlighet uppstår och det ska finnas goda möjligheter till kompetensutveckling.”

Detta innebär i praktiken att personalen får orimliga scheman och tvingas tacka nej.

Vi satsar på personalen.

- Grundbemanningen inom äldreomsorgen ska öka, 90 procent av tjänsterna ska vara på heltid samt i form av tillsvidareanställning (35 mnkr)
- Staden ska inte ha några ofrivilligt deltidsanställda.
- Ett pilotprojekt med att schemalägga med högre grundbemanning och överlappande schema inom äldreomsorgen i en stadsdelsnämnd ska startas.
- Bemanningenheter med fastanställd heltidspersonal ska finnas i alla stadsdelar (25 mnkr)
- En handlingsplan för att förbättra omsorgsarbetarnas arbetssituation ska tas fram, med syfte att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv, med ett större handlingsutrymme för personalen och mer tid med den enskilde (1 mnkr)
- En översyn av ledarskapet ska göras med det långsiktiga målet att antalet medarbetare per chef ska vara max 25 personer (1 mnkr)
- Nämnder och styrelser ges i uppdrag att årligen redovisa användningen av otrygga anställningar och arbetet för att minska desamma.
- Tydligare riktlinjer för när AVA-anställningar får användas.

Övriga förslag

- Fler arbetsterapeuter, äldrekuratorer, fysioterapeuter och dietister ska vara tillgängliga för den enskilde för att stärka det rehabiliterande arbetet.
- Insatser till äldre personer som tillhör sårbara grupper, exempelvis äldre personer som lever i hemlöshet, lider av psykisk ohälsa eller har en missbruksproblematik ska utvecklas.
- Det uppsökande och förebyggande arbetet ska intensifieras för att nå äldre oavsett boendeform.
- Fler äldre ska erbjudas att ta del av stadens kultur- och idrottsutbud.
- Ett aktivitetsprogram ska tas fram för att öka den äldres delaktighet i samhället.
- Staden ska utarbeta en överenskommelse där ökat stöd kopplas till åtaganden för aktiviteter som leder till minskad ensamhet.
- Rätten till sociala aktiviteter och utevistelse ska stärkas med hjälp av en högre grundbemanning och en schemaläggning som fungerar.